

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

SECȚIA PENTRU PROCURORI

HOTĂRÂREA nr. 1366

din 31 octombrie 2023

Prin punctul de vedere nr. 18052/2023 din 02.10.2023 al Direcției Legislație, documentare și contencios a fost supusă analizei Secției pentru procurori sesizarea Ministerului Finanțelor vizând efectuarea de verificări pentru a se stabili forma și modalitatea de vinovăție a magistraților care au cauzat prin fapta lor un prejudiciu patrimonial statului român raportat la *cauza Mihăilă împotriva României (cererea nr 54262/14)*.

Prin Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului (Curtea) pronunțată la data de 14.06.2022 în cauza menționată s-a constatat încălcarea de către statul român a articolului 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale (dreptul la viață), sub aspect procedural, reținându-se existența unui mecanism juridic național deficitar pentru repararea prejudiciului suferit ca urmare a unui caz de malpraxis medical.

Analizând documentele înaintate de către Ministerul Finanțelor, Secția pentru procurori constată, cu titlu prealabil, că prin noul statut al judecătorilor și procurorilor s-a reglementat o etapă suplimentară a procedurii regresului, sesizarea Inspecției Judiciare neputând fi realizată decât de către secțiile corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii.

Într-adevăr, dacă potrivit Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor Ministerul Finanțelor avea posibilitatea de a sesiza în mod direct Inspecția Judiciară pentru a verifica dacă eroarea judiciară a fost cauzată de judecător sau procuror ca urmare a exercitării funcției cu rea-credință sau gravă neglijență [art. 96 alin. (7)], potrivit actualei reglementări pentru sesizarea Inspecției Judiciare este necesar ca Ministerul Finanțelor să se adreseze Consiliului Superior al Magistraturii. Or, interpretând această nouă atribuție a Consiliului Superior al Magistraturii prin raportare la rolul pe care Consiliul îl are în arhitectura autorității judiciare, Secția pentru procurori constată că noul legiuitor a urmărit instituirea unei proceduri

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

filtru, secțiile corespunzătoare având rolul de a stabili dacă premisa regresului, *i.e.* existența erorii judiciare, există și dacă se verifică legătura de cauzalitate între aceasta și activitatea judiciară a magistraților implicați.

În continuare, Secția pentru procurori reține că dispozițiile referitoare la răspunderea statului pentru prejudiciile cauzate prin erori judiciare și la posibilitatea exercitării unei acțiuni în regres împotriva unui judecător sau procuror sunt reglementate în prezent la art. 268 și art. 269 din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

În conformitate cu art. 269 alin. (4) din Legea nr. 303/2022, „[l]a solicitarea secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, Inspekția Judiciară efectuează verificări în vederea evaluării dacă eroarea judiciară este urmarea exercitării funcției de către judecător sau procuror cu rea-credință sau gravă neglijență.”

Față de acest cadru normativ, Secția observă că dispozițiile Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor stabilesc competența Inspekției Judiciare de a efectua verificări, la solicitarea secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, pentru a se stabili dacă o eroare judiciară, constatată în condițiile legii, este urmarea exercitării funcției de către judecător sau procuror cu rea-credință sau gravă neglijență. Potrivit dispozițiilor art. 268 alin. (4) din Legea nr. 303/2022, există eroare judiciară atunci când „a) s-a dispus în cadrul procesului efectuarea de acte procesuale cu încălcarea evidentă a dispozițiilor legale de drept material și procesual, prin care au fost încălcate grav drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, producându-se o vătămare care nu a putut fi remediată printr-o cale de atac ordinară sau extraordinară; b) s-a pronunțat o hotărâre judecătorească definitivă în mod evident contrară legii sau situației de fapt care rezultă din probele administrate în cauză, prin care au fost afectate grav drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, vătămare care nu a putut fi remediată printr-o cale de atac ordinară sau extraordinară.

Din analiza condițiilor și cazurilor prevăzute de lege în care poate fi inițiată procedura regresului împotriva magistraților care au contribuit, ca urmare a exercitării funcției, la producerea prejudiciului care a determinat obligarea statului român la plata de despăgubiri, Secția pentru procurori reține că actul vătămător nu poate fi decât un act de dispoziție, în exprimarea legii „act procesual”, fie că este vorba despre o ordonanță prin care procurorul a dispus măsuri, fie o hotărâre judecătorească.

Concluzia se menține și atunci când procedura regresului are la bază o hotărâre pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, întrucât și în acest caz dreptul de

regres al statului împotriva magistraților care, prin activitatea lor, au determinat obligarea sa la plata sumelor stabilite printr-o hotărâre a Curții sau printr-o convenție de rezolvare pe cale amiabilă poate fi realizată numai în condițiile care sunt reglementate prin legile speciale [art. 12 alin. (3) din O.G. nr. 94/1999].

În raport de aceste considerente de ordin teoretic, Secția reține că în *cauza Mihăilă împotriva României* statul român a fost obligat la plata sumei de _____ reprezentând daune morale și a sumei de _____ reprezentând cheltuieli de judecată, pentru încălcarea articolului 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale privind dreptul la viață, sub aspect procedural.

Din perspectiva sesizării formulate, Secția constată că sunt relevante paragrafele 30-33 din hotărâre, Curtea reținând că ancheta penală privind circumstanțele accidentului s-a încheiat la 7 ani și 4 luni de la depunerea plângerii, cauza fiind intervenția prescripției răspunderii penale.

Referitor la aceasta, Curtea a reținut că autoritățile au dispus de timp suficient pentru a efectua o anchetă efectivă înainte de expirarea termenului de prescripție în anul 2009. Cu toate acestea, înainte de decizia parchetului de a înceta urmărirea penală, au fost efectuate numai două expertize, dintre care una după expirarea termenului de prescripție, și nu au fost luate măsuri suplimentare de anchetă.

Având în vedere, în special, durata anchetei și consecințele negative ale acesteia pentru reclamantă, Curtea a considerat că autoritățile naționale nu au acționat cu diligența impusă de art. 2 din Convenție.

Raportat la cele reținute de către instanța de contencios european, Secția pentru procurori constată că aspectul principal pe care se fundamentează procedura „remediului compensatoriu”, respectiv încălcarea termenului rezonabil al procesului penal, componentă a dreptului la un proces echitabil, nu se circumscrie noțiunii de eroare judiciară, astfel cum aceasta este definită la art. 268 alin. (4) din Legea nr. 303/2022.

Față de cele arătate, întrucât sesizarea Inspecției Judiciare nu poate fi realizată decât în contextul existenței unei erori judiciare, condamnarea statului român la plata unor despăgubiri pentru gestionarea sau soluționarea unui proces nefiind suficientă, *per se*, pentru realizarea unui asemenea demers, Secția pentru procurori va dispune respingerea sesizării Ministerului Finanțelor de sesizare a Inspecției Judiciare pentru a efectua verificările prevăzute la art. 269 alin. (4) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

privire la aspectele reținute în Hotărârea pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului la data de 14.06.2022 în cauza *Mihăilă împotriva României*.

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 269 alin. (4) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți,

SECȚIA PENTRU PROCURORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art. I – Respingerea solicitarea Ministerului Finanțelor de sesizare a Inspecției Judiciare pentru a efectua verificările prevăzute la art. 269 alin. (4) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu privire la aspectele reținute în Hotărârea pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului la data de 14.06.2022 în cauza *Mihăilă împotriva României*.

Art. II – Prezenta hotărâre se comunică Ministerului Finanțelor.

Data în București, la data de 31 octombrie 2023

Procuror Daniel HORODNICEANU
Vicepreședintele Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011